

'מעלין בקודש' או להיפך?!

בסוגיה הבוערת: התחדשות עירונית, פינוי-בינוי ומעליות שבת¹

- מסמך פנימי -

מי אנחנו?

כזכור, לפני כמה חודשים רעשה וסערה כל שכונת נווה-יעקב סביב התוכניות של התחדשות עירונית, מה שנקרא פינוי-בינוי, שהעלו לסדר-היום את נושא מעליות השבת, כאשר השיא היה בכינוס המרכזי שנערך לתושבי השכונה בנושא זה.

גילוי נאות בפתח הדברים: הכותבים האחראים למסמך הנוכחי הם מתוך אותם אברכים ו/או יזמים חרדים, מתושבי השכונה ומחוצה לה, שרצו בכל מאודם לקדם את התוכניות האמורות. אך ביטלנו דעתנו בפני מורנו המרא-דאתרא שליט"א, אליו הצטרפו עוד חלק מרבני השכונה, שעצרו בשלב זה כל התקדמות של תוכניות אלו, בשל הסתייגותם ממעליות שבת.

מאחר שאנו היינו כאמור בצד המעוניין בקידום התוכניות, ניסינו ככל יכולתנו להבין את נושא מעליות השבת מכל צדדיו, עם כל מגוון הדעות שנאמרו ונכתבו בו. קראנו חומרים רבים, עמדנו בקשר עם גורמים שונים העוסקים בנושאים אלו, שאלנו שאלות וקיבלנו תשובות, השתתפנו בכל המפגשים והכינוסים, ניסינו לשכנע בכל דרך את מורנו המרא-דאתרא שליט"א, אך נאלצנו לקבל את דעתו.

גם כיום אנו ממשיכים ללמוד ולחקור את הנושא, מתוך תקווה שאולי יחול שינוי, למרות שבפועל לא ננקוף אצבע ללא הסכמתם המפורשת של מורנו המרא-דאתרא שליט"א ויתר רבני השכונה. עקב כך צברנו במהלך החודשים האחרונים מידע רב ומדהים, שרובו לא ניתן לפרסום, מסיבות רבות.

הבשורה הגדולה...

בתוך כל הסערה והפולמוס בנושא הוצג בפנינו אדם בשם שגיא הראל, שהשתתף גם בכינוס המרכזי האמור וגם נפגש עם מורנו המרא-דאתרא שליט"א, בנוכחות כמה מאתנו. הוא הוצג וגם הציג את עצמו כמהנדס מעליות בכיר - של חברת אלקטרה - מן השורה הראשונה, ובמקביל הוצג כ'הרב' שגיא הראל, כפי שהוא מציג את עצמו באתרים שלו כ'אברך כולל במודיעין עילית'.

¹ התודה והברכה לידידנו היקר ר' י.מ. מתושבי השכונה, שתרגם מכישוריו העיתונאיים הן באיתור החומרים הרלוונטיים והן בעריכת המסמך כיד ה' הטובה עליו.

הציגו אותו, וכך הציג את עצמו, כמי שיש לו רעיון מהפכני שהוא מקדם לפיתוח מעלית שבת מהודרת בתכלית ההידור, שאין בה כל סרך וצל של חשש ופקפוק למהדרין מן המהדרין. לדבריו, הרעיון שלו נבדק ונתמך ע"י מהנדסי מעליות בכירים, וכן זכה לאישורים של רבנים נודעים, כשמאוחר יותר הוא גם פרסם עוד מכתבים נוספים של כמה מחשובי פוסקי דורנו שליט"א שתומכים ברעיון ובהמצאה שלו, וכבר יש רבנים ומחברים שמסתמכים עליו ועל דבריו כתורה מסיני מפיו של בר-סמכא ייחודי בתחום זה.

עדיין לא ברור לנו, עד לרגע זה, אם אלו שהביאו אותו וערכו עבורו מסע תעמולה, יחד עם רב נוסף שהוצג כמומחה גדול בנושאים אלו שתמך מאד ברעיון שלו, עשו זאת על-מנת לסייע בעצירת התוכניות, המבוססות לכאורה על מעליות השבת הכי מהודרות הקיימות כיום, בהבטחה לציבור, תוך זריית חול בעיניים, כי לא ירחק היום שבו ישווקו המעליות המהודרות 'באמת' של שגיא הראל, או שאדרבה התכוונו באמת ובתמים לקדם את התוכניות, ולשכנע את הרבנים שליט"א כי זו אכן הבשורה הגדולה וממנו תבוא הישועה, כאשר על סמך המצאה מהפכנית זו שבדרך ניתן כבר להתחיל בתכנון תוכניות התחדשות עירונית. בכל מקרה, ככל הידוע לנו, נכון להיום, מורנו המרא-דאתרא שליט"א לא נסחף אחר המצאה זו ולא נתן את הסכמתו לא בכתב ולא בע"פ.

ירא הקהל וישפוט

מה שברור לנו, כי להבדיל מאחרים מתושבי השכונה, כולל הרבנים שליט"א, כבודם במקומם מונח, שלדעתנו הם חסרים את הידע הטכני הנדרש להבנת סוגית המעליות לא מבחינה מקצועית וממילא גם לא מבחינה הלכתית, וקיבלו את דבריו של אותו מהנדס מעליות בכיר כביכול כתורה מסיני, אך לעומתם אנו שעשינו מעט שיעורי בית בנושא קודם לכן, קצת הופתענו, בלשון המעטה, מדבריו, הן מהשמצותיו והן מפתרונות הקסם שלו שהיו נראים לנו רדודים ופשטניים מידי בכדי להיות אמיתיים, ובכלל משהו לא הריח טוב בכל הופעתו והתנהלותו, שיחו ושיגו, הבטחותיו ותגובותיו.

לשם כך, יצאנו למסע חריש עמוק במשך שבועות ארוכים אחר האיש, פעילותו בעבר ותוכניותיו לעתיד, ואנו מתקשים לתאר את הפליאה שאחזה בנו לנוכח מה שגילינו, ראינו ושמענו, יחד עם מבוכה גדולה שמכסה את פנינו, כיהודים חרדים ואברכים בני תורה יראים ושלמים, על שרבנים גדולי תורה והוראה מפורסמים טעו לכאורה בדברים כה פשוטים ונלכדו בהבטחותיו ובמתק שפתיו.

לנוכח מה שהתברר לנו איננו יודעים באיזה תואר לכנות אדם זה – מוזר/תמהוני/הזוי/שרלטן/מפוקפק. אך למעשה אין זה מתפקידנו ואיננו רוצים לעשות זאת, ואנו משאירים זאת למשפט הקוראים.

בכל אופן, אנו מרגישים צורך וחובה ורואים לנכון לשתף בכך אך ורק את כל מי שקשורים לעניין, להתריע על כך ולהזהיר מפניו, בצורה דיסקרטית ומבוקרת בלבד, כאשר אין בכוונתנו חלילה

להוציא זאת לרשות-הרבים ולרחובה של עיר, מחשש חילול השם וביזיון כבוד התורה, ואנו מבקשים בכל לשון של בקשה מכל מי שנחשף למסמך פנימי זה שינהג כמונו באחריות מלאה ולא ימשיך להפיץ אותו שלא לתועלת.

למען הסדר הטוב, על-מנת שהקוראים יבינו היטב במה ובמי מדובר, אנו פותחים במידע אודות האיש עצמו ופועליו, ולאחר מכן נגיע בעז"ה לליבת הנושא, שהיא ההמצאה המהפכנית אותה הוא מתיימר לקדם.

מי אתה 'שגיא הראל'?

מטבע הדברים, פנינו ראשית לבחון וללמוד היטב את הפרסומים שלו עצמו באתר "שיל" הראל², שם הוא מציג את עצמו כ"אברך בכולל במודיעין עילית. מייסד, יועץ בכיר בתחום המעליות ומשפטן. שימש בתפקידי ניהול טכני בכיר בחברות בכלל ובשוק המעליות בישראל התמחה בתחום השירות והביצוע במעליות OTIS, KONE וניהל מערכי שירות בחברת אלקטרה וישראליפט KONE ניהול טכנאים, מהנדסים וקבלני ביצוע וחתום על ביצוע פרויקטים מהמורכבים והמתקדמים ביותר בישראל עם הציוד המהיר והמשוכלל ביותר. מוסר שיעורים במסגרת ארגון "אחים לנפש" וביישוב, מתנדב בליווי עיריית בבית החולים איכילוב ומשמש כמנהל בהקדש ציבורי בית הכנסת ניל"י". (מועתק מילה במילה מתוך אתר "שיל" הראל)

לא בדקנו וגם אין בידינו את הכלים לבדוק זאת, אם כל הרזומה העשיר אותו הוא מציג, אכן נכון ומדויק ואירע במציאות, למרות שלאור הנתונים דלהלן, כולל על 'מורשת בית אבא', יש לנו די והותר סיבות מספיקות לפקפק בכך. אך מאחר שאין זה נוגע כל-כך לעניינינו נשאיר לו את הזכות ליהנות מספק מ'חזקת החפות'.

גם לא ניכנס לדקדוקי עניות, אם כל הרקורד והרזומה ה'מרשים' אכן מתאים ותואם לאברך בכולל במודיעין עילית, **כאשר במקומות אחרים הוא מציג את עצמו גם כעורך העיתון הדתי-לאומי 'מקור ראשון', עיתון שבועדי אינו נקרא על-ידי אף אברך בכולל במודיעין עילית, ומי שרוצה מוזמן לבדוק זאת ולהתרשם בעצמו. אבל במה שנוגע לעניינינו, הרי מדבריו שלו אנו למדים כי הוא "שימש בתפקידי ניהול בכיר בחברות בכלל ובשוק המעליות...". לא 'מהנדס בכיר' ולא 'מהנדס זוטרי', לא מיניה ולא מקצתיה.**

מבדיקה שעשינו התברר כי אכן עסק אך ורק בתפקידי שירות ניהול ומכירות של מעליות של חברת 'אלקטרה', ללא כל קשר לעיסוק בתכנון והנדסת המעליות עצמן, כאשר אין כל איזכור

² מאחר שאנו מעריכים כבר כעת, כי מיד לאחר שהדברים המתפרסמים כאן יגיעו לאוזניו ו/או לעיניו של מר שגיא הראל ויובאו לידיעתו ישונו ידיעות ופרטים רבים באתר זה, ממנו שאבנו הרבה מן החומרים המתפרסמים כאן, ברמת הוכחה של 'הודאת בעל-דין', טרחנו בעת כתיבת השורות להוריד ולשמור את כל החומר שבאתר כצורתו המקורית, על-מנת שלא יהיה ניתן לאחר מכן להכחיש ולהתכחש לכך.

אנו מצרפים את כל החומר המקורי שבאתר, נכון לעת כתיבת השורות, כנספח למסמך זה.

ורמז להתמחות כלשהי מטעמו בתחום בו הוא מתיימר להביע את דעתו, דהיינו בקרביים של המעליות עצמן כפי שנדרש בפיקוד שבת.

אגב, במסגרת עבודתו זו בניהול ומכירות התפרסם בתקשורת הכללית כי בחודש אדר תשפ"א הואשם על ידי מדינת ישראל בכתב אישום חריף, במה שקיבל את השם 'קרטל המעליות', במסגרתו נעשקו סכומי עתק מלקוחות תמימים. יתכן בהחלט כי מצבו העגום, בעקבות התביעה, הביאה אותו לחפש את דרכו בהמצאות מהפכניות, תוך אשליה – עליה הוא חוזר לא פעם – ששוק מעליות השבת מגלגל סכומי כסף דמיוניים.

באותו אתר גילינו גם מי הם הרבנים מורי דרכו עמם הוא מתייעץ, שאת מכתבי התמיכה שלהם בו ובהמצאותיו הוא מפרסם בגאווה גדולה. אין לנו כל עניין לפגוע בהם באופן אישי, ולכן לא נפרסם את שמותיהם, וכל מי שמתעניין יוכל למצוא זאת בעצמו באתר. אחת נוכל לומר, כי כל הרבנים שאת תמיכתם הוא מציג באתר, הם כאלה שאף אחד מאתנו, כמו גם כל אברך בכולל במודיעין עילית, לא היה אוכל כלום לא בכשרות שלהם ולא בביתם שלהם.

מורשת בית אבא

מה שכן משך את תשומת לבנו היא זהותם של האישים בעלי התפקידים בארגון 'שיל"ת הראל', שהיא החברה המקדמת ומפתחת את ההמצאות המהפכניות של 'סולם יעקב' ושל 'מעלין בקודש', אותן נסקור כמובן בהרחבה בהמשך.

כנשיא הארגון מכהן: "הרב יוסף הראל שליט"א נשיא הארגון. ראש בד"ץ כשרות בית שלמה. תלמידו וממשיך דרכו של הגאון הרב שלמה גורן שליט"א, שימש כיד ימינו של הרב גורן בצה"ל עד לתפקידו כסגן הרב הראשי לצה"ל, שימש כרב המועצה הדתית מטה יהודה עד לפרישתו. חבר הנהלת ארגון צוות גמלאי צה"ל, למד בישיבת הדרום, במרכז הרב וכאברך בישיבת חברון, לאחר פרישתו מצה"ל שימש כראש ישיבת האדרא מייסודו של הרב גורן בכותל המערבי". (מועתק מתוך אתר "שיל"ת הראל")

אותו 'הרב יוסף הראל', נשיא הארגון, הוא גם במקרה אביו של שגיא הראל. סבורנו, כי הרזומה המפואר של האב, נשיא הארגון, כפי שהבן מציג אותו בגאווה, דיו כדי ללמד עליהם ועל אותו ארגון ששם לו למטרה: "שיל"ת הר-אל מערכות הוקמה מתוך הבנת הפער בין המצוי לעומת המתחייב בהלכה, מתוך התחייבות למקצועיות ברמה הגבוהה ביותר ונסיון רב שנים בתכנון וביצוע בפרוייקטים המתקדמים בארץ, אך בראש ובראשונה בבקיאות בהלכה ובמעשה בסוגיות בהלכות שבת, בטעמים בגמרא ראשונים ואחרונים ובשקיפות לכל דורש. אנו עוסקים בפיתוח מוצרים הנצרכים לקהל שומרי התורה והמצוות, ביניהם "מעלין בקודש" מעלית ללא חשש לאיסורי שבת וללא גרמא ודומיו (נמצא באישורים טכניים אחרונים) ללא חשש מוליד חשמל, ללא רישום דיגיטלי... עמדתנו ברורה - איננו חפצים בהקלות שמהותם לנהוג בשבת כבחול". (מועתק מתוך אתר "שיל"ת הראל")

מה גם, שלפי פרסומים עיתונאיים רבים היה האב עצמו (כזכור, "תלמידו וממשיך דרכו של הרב שלמה גורן שליט"א(?)") מעורב בלא מעט - בלשון המעטה - שערוריות של גיורים שלא כהלכה ושל כשרות מפוקפקת עד כדי שיווק בשר פיגולים בהשגחתו. אין זה מעניינינו כרגע לקבוע עמדה בנושא, אך כל אחד מוזמן לבדוק זאת בכוחות עצמו ברשת הממוחשבת.

מה שברור, כי רק בשנה האחרונה הצטלם 'הרב יוסף הראל' עם שר הדתות לשעבר מתן כהנא, הזכור לכולנו לשמצה ולדיראון עולם מהממשלה הקודמת, כאשר הוא מביע בפומבי תמיכה מלאה בתוכניות הכשרות וברפורמת הגיור שלו ("תלמידו וממשיך דרכו של"...)...

אכן – "עמדתנו ברורה - איננו חפצים בהקלות"...

אגב, לפי מקורות רבים, מעולם לא שימש – האב, נשיא הארגון - כלל כסגן הרב הראשי לצה"ל, אלא מילא תפקיד של 'קצין דת' בצנחנים ותו לא.

מי מאתנו מוכן לסמוך על כשרותו של ארגון שזה נשיאו?!

ומהי אכן ההמצאה המהפכנית?!

לאחר שגילינו כי לא מדובר בדיוק באברך בכולל במודיעין עילית, שבמקצועו הוא גם מהנדס מעליות בכיר מן השורה הראשונה, המשכנו לבדוק ולהתחיל ללמוד קצת על המצאתו המהפכנית.

באותו אתר "שיל"ת הראל" לא מצאנו כלל שום התייחסות והסבר על המצאת 'מעלין בקודש', שהיא ההמצאה המהפכנית המעניינת אותנו של המעלית המהודרת ביותר כביכול, מלבד מה ש"הינו פרי פיתוח חדשני להפעלת מעלית בשבת ללא כל חשש לכתחילה ולפי כל הדעות והפוסקים... "מעלין בקודש" מפעיל את המעלית ללא כל חשש מצד איסורים אלה ואף ללא חשש מצד רישום דיגיטלי, או זירוז מלאכה". (מועתק מתוך אתר "שיל"ת הראל")

מנגד, מצאנו באתר המצאה נוספת, 'סולם יעקב' שמה. להמצאה זו מוקדשים משפטים רבים יותר. כפי שהבנו אחר-כך משפטים אלו מבהירים רבות את טיבו של הממציא ועל הבנתו בתחום בו הוא עוסק, בבחינת איגלאי מילתא למפרע, ועל כך בהמשך.

לאחר מסע חיפושים הגענו לאתר 'רשם הפטנטים', שם מופיעה המצאתו המהפכנית של 'הרב' שגיא הראל - אותה הוא מבקש לרשום כפטנט - בהרחבה ובאריכות רבה, כתובה באנגלית ומשתרעת על-פני אלפי מילים.

תרגמנו את המסמך ב'גוגל', ובהמשך מסרנו אותו למתרגם מקצועי. למרבה הפלא התברר, כי מדובר במלל רב, ארוך ובלתי ממוקד, על היסטוריית המעליות בכלל, בעבר ובהווה, על השאלות ההלכתיות הכרוכות בשימוש בהן בשבת, על מעליות השבת מסוגים שונים, ועל הבעיות השונות שלדברי ממציא הפטנט לא נפתרו בהן. מה שכמעט לא נמצא שם כלל, זה הסבר על הפטנט

שלו, אותה המצאה מהפכנית שאמורה להביא לנו את מעלית השבת המהודרת בתכלית ההידור.

לא צריך להיות מהנדס מעליות בכיר בשביל לגלות את מקורות המידע הבלתי נדלה המובא שם. גם הדיוטות שכמונו שקצת רכשו מושגים שונים בחודשים האחרונים, יכולים לגלות על נקלה כי מדובר פשוט בהעתקות של טקסטים שלמים מתוך ספר מעליות בשבת, שהוא הספר היסודי ביותר שמצאנו שעסק בסוגיה הזו, וכן מפרסומים אחרים של המכון הטכנולוגי ושל מכון צומת ומאתרי אינטרנט שונים, והכל בשיטה פרימיטיבית של 'העתק הדבק', כאשר לא פעם הקשר בין קטע לחבירו הוא מקרי בהחלט, ככל שהועתקו משני מקורות שונים.

לעומת זאת, את מהות ההמצאה בה הוא מנפנף צריך לחפש בזכוכית מגדלת בתוך כל ים המלל, כמחט בערמת שחת.

כך גם התמונות/איורים המלווים את מסמך ה'פטנט' הם של מעליות, מנועים, אלמנטים טכניים שונים, ללא כל תיאור על הפטנט עצמו.

בפועל, מתוך כל הדברים כמעט ולא הצלחנו להבין דבר מאותה המצאה מהפכנית.

לאחר קריאת החומר כבר החלה להתגבש אצלנו ההכרה, כי יתכן שאנו, שקצת ניסינו ללמוד ולרחרח בנושא מעליות שבת, נעשינו כבר 'מבינים' וברי סמכא בסוגיה קצת יותר מאותו "מהנדס מעליות בכיר"....

עם המכון הטכנולוגי

עתה, אנו שבים חודשים רבים לאחר, עת התחיל הפולמוס בשכונה סביב מעליות השבת.

במסגרת רצוננו להבין את הנושא ככל יכולתנו, ניסינו ללמוד ולקרוא חומרים מגוונים. מיד נוכחנו לראות, לעניות דעתנו, כי הספר המרכזי בנושא זה, הוא ספר 'מעליות בשבת', פרי עטו של הגרל"י הלפרין זצ"ל ראש המכון הטכנולוגי להלכה, שיצא-לאור לפני כמעט ארבעים שנה, ועדיין לא נס ליחו. הוא מסביר כל מושג בצורה מקצועית מחד ומובנת מאידך, כשהוא מקיף את כל הסוגיות ההלכתיות הנוגעות לשימוש במעלית בשבת, על כל מרכיביה.

תמיכה גדולה לעובדה זו מצאנו בכך שראינו כי כל מי שכתב בנושא מעליות בשבת הן בעד והן נגד, הסתמך והתבסס על ספר זה, אם בשמו ואם בעלום שמו, הן בניסיון לבירור המציאות, הן בהגדרת השאלות ההלכתיות שהיא מעוררת והן בליבון יסודי של כל הסוגיות הרלוונטיות הקשורות אליהן.

כמובן, שצפינו בשיעורים של בנו הגרא"מ הלפרין שליט"א ב'קול הלשון', נציג מטעמנו השתתף גם בשיעורים שנמסרו בשעתו במכון הטכנולוגי בנושא, וגם קראנו כל פרסום בנושא זה מטעמם.

במקביל, עמדנו בקשר עם כמה מרבני המכון הטכנולוגי ומהנדסיו, הפנינו אליהם שאלות משאלות שונות, בטלפון ובמייל. תמיד נענינו בסבלנות, בסבר פנים יפות, והשיבו לנו באורך רוח על כל שאלותינו, גם אם היו טרחניות למדי וגם אם לא תמיד הן נעמו לאוזניהם.

התברר לנו, מה שכנראה היה ברור מראש לרבים אחרים, כי זו אכן הכתובת הרצינית, ואולי היחידה, לברור השאלות, כאשר מצד אחד, בראש הפירמדה המקצועית של מהנדסי המעלות שלהם עמד המהנדס דוד בנט ז"ל, שהלך לעולמו אשתקד, ובאינספור תכתובות מקצועיות שעברנו עליהם מצאנו שמהנדסי המעלות מהחברות הראשונות בארץ ובחו"ל התייחסו אליו כאוטוריטה של ממש, ומצד שני, בחזית ההלכתית עמד הגרל"י הלפרין זצ"ל, שאת הכבוד וההערכה שרחשו לו פוסקי הדור הקודם, כמו מרנן רבי משה פיינשטיין והגרש"ז אויערבאך ועוד רבים, מצאנו בכתובים שוב ושוב לאורך שנים רבות.

יחד עם זאת, כאשר ביקשנו, בתחנונים ממש, מרבני המכון, ובראשם הגרא"מ הלפרין, להשתתף בכנס המרכזי בשכונה ולשאת דברים, או למצער לבוא להיפגש עם מורנו המרא-דאתרא שליט"א לשטוח בפניו את דעת המכון ואולי להפיג את חששותיו, סירבו בנחרצות, בנימוק כי אין דרכם בוויכוחים, ואין להם כל עניין לשכנע אף אחד להשתמש במעלות שבת, גם אם לדעתם הן מהודרות בתכלית, בהוסיפם כי התערבות שכזו תתפרש כאילו יש להם אינטרס מסחרי-כלכלי בשיווק מעלות שבת.

לאמיתו של דבר, בשעתו לא כל-כך הבנו את נימוקיהם, בהיותנו שקועים בלהט הניסיונות לשכנע את הרבנים שליט"א ואת הציבור לקבל ולאשר את תוכניות ההתחדשות עירונית. אך מחוסר ברירה כיבדנו את רצונם.

מכתב השאלות ל"מכון הטכנולוגי"

כעת, כאשר רצינו להבין לאשורו את המצאתו של שגיא הראל, שכאמור לא הריחה לנו טוב, שלחנו מכתב לרבני המכון הטכנולוגי, בו ביקשנו את עזרתם בנידון, כשיחד עם זה הפנינו אליהם גם כמה מטענותיו/השמעותיו של 'שגיא הראל' כנגד מעלות השבת של המכון, והפצרנו בהם להשיב לנו בכתב.

להלן המכתב ששלחנו אליהם:

בס"ד, ג' כסלו תשפ"ג

לכבוד

רבני המכון הטכנולוגי להלכה

שלום וישע רב

אנו מודים לכם על כל ההסברים והתשובות שנתתם לנו באורך רוח במהלך הקיץ האחרון, כאשר התנהל הפולמוס הגדול על מעלות שבת בשכונת נווה-יעקב.

בשעתו, הגיע לשכונתנו אדם בשם שגיא הראל, שהוצג על ידי עצמו ואחרים כמהנדס מעליות בכיר בחברת אלקטרה. הוא הופיע בכנס הגדול שהתקיים בשכונה בהשתתפות הרבנים, וכן נפגש עם רב השכונה ועם עוד מן העסקנים.

אנו יודעים, כי אתם מתחמקים תמיד מלהתערב בוויכוחים ופולמוסים הלכתיים מכל סוג. אבל אנו מפצירים בכם בתחנונים ממש להשיב לנו בכתב על כמה שאלות חשובות בנוגע לאותו יהודי, כי בנפשנו הדבר.

א. האם אתם מכירים אותו? ומה דעתכם עליו? הוא אמר ברבים כי אתם מסרבים בתוקף לפגוש אותו, והודיע כי הוא מוכן לשלם סכום של \$100,000 למי שיפגיש אותו עמכם.

ב. לדבריו, מעליות השבת הקיימות מועדות לפורענות ולקלקולים ותקלות כמעט בכל שבת, וממילא בכל שבת נגרמים חילולי שבת גדולים של הדיירים שמזמינים את חברת המעליות לתקן אותן בעצם יום השבת רח"ל. הוא טוען שיש לו פתרונות מצויינים לבעייה זו תחת ההמצאה שנקראת סולם יעקב, שאתם מסרבים לקבל ולשמוע עליהם מסיבות שלכם, כלכליות ואחרות – האכן כן?

ג. הוא טען עוד, כי ידוע לו מתוקף עבודתו בחברת אלקטרה כי מהנדסי חברות המעליות המאושרות על-ידכם מפרקים את החלק הנקרא אנקודר המיוחד של שבת, שאותו אתם מרכיבים במעלית, מיד לאחר שאתם מסיימים את בדיקתכם, ומחליפים אותו ללא ידיעתכם באנקודר רגיל שיש בו חילול שבת – האם יתכן הדבר?

ד. והעיקר, הוא סיפר בהחלטיות נחרצת שיש לו פתרון מהודר ביותר למעליות שבת, המבטל לגמרי את כל ההשפעות של הנוסעים בעלייה ובירידה, שהוא מבקש לרשום עליו פטנט, וגם קיבל הסכמות ואישורים על כך מכמה רבנים, כאשר בשבועות האחרונים נודע לנו כי גם כמה מחשובי הפוסקים בדורנו הצטרפו לאשר את הפתרון שלו – האם ידוע לכם משהו על כך?

כששוחחנו עמו לא הצלחנו להציל מפיו דבר על מהות הפתרון. מחיפוש שעשינו גילינו כי באתר שלו הנקרא "שיל"ת הראל" שהוא מספר על כך בכמה משפטים, ללא שום הסבר. אך באתר של רשם הפטנטים מצאנו את הפטנט שהוגש שם לבדיקה ובחינה, ולאחר שמסרנו אותו לתרגום עברנו עליו וכמעט לא הצלחנו להבין דבר מתוך רוב המלל, עד שאפילו את המשפטים בהם הוא מציג את הפתרון 'שלו' כמעט לא הצלחנו למצוא.

אנו שולחים לכם את הקישור לאתר שלו, יחד עם החומר שהגיש לרשם הפטנטים הן באנגלית והן בתרגום לעברית, ונהיה אסירי תודה לכם אם תואילו בטובכם להציג בפנינו בקצרה את הפתרון אותו מציע ואת דעתכם עליה.

יודעים אנו כי הקשינו לשאול, הן מבחינת הטורח שאנו מעמיסים עליכם והן מחמת שאנחנו 'מאלצים' אתכם לצאת מגדרכם ולהגיב על כל מיני טענות, שלא כדרככם, אך לדעתנו יש בכך חשיבות עליונה ביותר עבור כל תודעת מעליות השבת בקרב הציבור החרדי, ואנו תקווה כי תמלאו את משאלתנו ותשיבו לנו בכתב דבר דבור על אופן.

מכתב תשובות ה'מכון הטכנולוגי'

כעבור עשרה ימים בערך קיבלנו מכתב תשובה ארוך, מקיף ומנומק, והרי הוא לפניכם, בתוספת בקשה מאתנו לקוראים הרלוונטיים לכבד את בקשתם ולא לפרסם ברבים את התשובה, כמו גם את המסמך כולו, כפי שביקשנו בתחילתו:

בס"ד, י"ד לחודש כסלו תשפ"ג

שלום וברכה

אכן הקשיתם מאד לשאול, אך בשל המצג אותו הצגתם, שלצערנו הרב גם אנו יודעים עליו, אין לנו כל ברירה אלא לצאת מגדרנו, להגיב על טענות 'מצוצות מן האצבע', ובעיקר להתייחס באופן אישי לאדם מסויים, ולא לרעיון או לדעה, מה שנדמה לנו כי לא עשינו כן מעולם.

אך כתנאי קודם למעשה, אנו מבקשים ודורשים כי מכתב תשובה זה יישאר רק למראה עיני השואלים, ותעבירו אותו לפי ראות עיניכם, במקרה הצורך, אך ורק לגורמים רלוונטיים הקשורים ישירות לעניין ותו לא, ותקפידו מאד הן בעצמכם והן על אחרים שלא לפרסם את המכתב ברבים בשום פנים ואופן. מסיבה זו, הרשינו לעצמנו לכתוב בלשון חריפה קצת, כשאנו נותנים את אמוננו בכם שלא תוציאו אותו לרשות-הרבים.

כמובן, שגם אנו איננו חושבים לפרסם את השאלה והתשובה בבטאון החודשי שלנו ולא בכל במה או פרסום אחר, ואנו מלאי תקווה כי גם אתם תנהגו כמונו.

ועתה לגופם של דברים לפי סדר השאלות ששאלתם, על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון:

א. אנו אכן מכירים גם מכירים היטב את אותו אדם, וגם נפגשנו עמו בעבר. למיטב ידיעתנו, הוא איננו, ומעולם לא היה, מהנדס מעליות. הוא בסך-הכל שימש בתפקידי שירות ניהול ומכירות ובתחום השירות בחברת אלקטרה. אגב, כבר פרסמנו והתרענו בעבר, לא פעם, כי חבל מאד שיש שאינם מתחילים להבין את קצה קצהו של מורכבות נושא המעליות בשבת, שהוא נושא מורכב מעשרות נושאים ושאלות יסודיות, ועוד תת מאות ואולי אלפי פרטים משתנים זה מזה הנגזרים מהם, אשר אנשי המכון – הרבנים, שבראשם עמד בשעתו ראש המכון המנוח הגאון האדיר רבי לוי יצחק הלפרין זצוק"ל, בר הסמכא הגדול והייחודי בנושא זה, כמו בעוד הרבה נושאים אחרים כידוע, לצד מהנדסי המכון המקצועיים ביותר המתמחים בנושא זה – מתייגעים בזאת, השקיעו ומשקיעים שנים רבות ללבן ולברר את השאלות, שמשתנות כל העת חדשים לבקרים, הן מבחינה פרקטית ומציאותית,

ביחד עם גדולי ובכירי מהנדסי המעליות בארץ ובעולם, כאשר מדובר בנושאים טכנולוגיים מורכבים ומסובכים, שגם מהנדסי ויועצי מעליות מן השורה אינם מתמצאים במורכבותם ואינם יודעים לספק תמיד תשובות לכל שאלה, והן מבחינת ההתייחסות ההלכתית לכל שאלה בפני עצמה, וזאת לצד הפתרונות המתאימים שיש להתאים לכל פרט ופרט, אשר לובנו במשך השנים עם גדולי ישראל ופוסקי הדור המפורסמים ביותר מן הדור האחרון וזכו לברכתם והסכמתם.

יצוין, כי אכן המעליות הולכות ומתקדמות מיום ליום, וממילא גם הבעיות הולכות וגדלות יחד עמן, אך יחד עם זאת הפתרונות המלאים והמושלמים שאנו נותנים עד עצם היום הזה לכל הבעיות הם בדיוק אותם הפתרונות שהגה בשעתו הגרל"י הלפרין זצוק"ל, יחד עם מהנדסי המכון, בברכת גדולי ישראל והסכמתם. העבודה הקשה המוטלת עלינו בשני העשורים האחרונים היא להתאים את הפתרונות הללו לבעיות המשתנות, ומדובר בעבודה מורכבת ומסובכת, כאשר לא פעם ולא פעמיים, בהעדר פתרונות מתאימים ומהודרים, אנחנו נמנעים מלאשר את השימוש במעליות שונות, ובינתיים, נכון להיום, ניתן לומר שרוב המעליות הנפוצות בשוק אינן יכולות לקבל את אישורנו ההלכתי המהודר.

מצער מאד, שיש הסבורים משום מה, כי די ללקט פירורי מידע, כאלה ואחרים, מתוך אתרי אינטרנט, ולהבדיל מתוך הספרות ההלכתית הרחבה של המכון בנושאים אלו, ואולי גם להתייעץ עם מתקיני וטכנאי מעליות למיניהם, אשר ההתייעצות עמם בנושאים הקשורים להבנת 'קרבי' מערכות המעליות המורכבות ואופן פעולתן דומה בדיוק, ואולי פחות, להתייעצות עם טכנאי מיכשור רפואי בבית-חולים אודות ניתוח מסובך ומורכב, כשהבנתם בנושא משולה בדרך-כלל להבנתו של מנהל מרפאת מומחים גדולה בתפקוד המוח האנושי, או כהבנתו של סוחר נשק בתפעול מערכות טילים מתקדמות.

לא זו בלבד, אלא שגם מהנדסי מעליות אמיתיים, וגם מהנדסים בכירים של חברות גדולות ויוקרתיות, לא תמיד מודעים לכל הנקודות ה'עדינות' החשובות לנו, כמי שמתמודדים עם מכלול השאלות ההלכתיות הרבות הכרוכות בשימוש במעלית, שכן יש דברים שאינם בדיוק בתחום עיסוקם המקצועי, אשר מעולם הם לא חקרו אותם לעומק, והם מדברים עליהם מתוך השערות גרידא. לא בכדי, התייחסו בכירי מהנדסי המעליות, בארץ ובעולם, בכובד ראש וברצינות רבה לדעתו של מהנדס המעליות הבכיר של המכון מר דוד בנעט ז"ל, מאחר שהוא תמיד 'לימד' אותם תובנות חדשות שלא עמדו עליהן עד כה. לא בכדי הופתעו מהנדסי מעליות בכירים בארה"ב משאלותיו המעמיקות וכושר ניתוחו ההגיוני של הגרל"י הלפרין זצ"ל, שלא ידע מילה אחת באנגלית וניהל איתם שיחות ממושכות באמצעות מתורגמן, עד שדרשו ממנו במפגיע לדעת "באיזה טכניון השתלם כבוד הרב"?...

עד עצם היום הזה, כאשר נפגשים רבני המכון עם טובי המהנדסים של חברות המעליות להתייעצויות על טכנולוגיות חדישות, מתגלעים לא פעם ויכוחים וחילוקי דיעות בינם על נושאים שונים, כמו שינויי הזרם בעליית המעלית או בירידתה,

השפעת הנוסעים על הבקר ועל האנקודר, וברוב רובם של המקרים מתברר כי הצדק הוא עם רבני המכון דווקא.

ונשוב לענינו - על טיב היכרותנו עם אותו אדם, ועל הסיבה שאין לנו כל עניין לפגוש אותו, תוכלו ללמוד ולהבין מתוך התשובה הבאה.

ב. כבר לפני קרוב לחמש שנים הופנה אלינו הנ"ל ע"י הראשל"צ הגר"י יוסף שליט"א לבדוק עמנו את טענתו - אותה הפנה אל כב' הראשל"צ שליט"א - על כך שהתקלות במעליות השבת גורמות לחילולי שבת, בעקבות הזמנת טכנאי החברה לתיקונים בשבת עצמה, ועל כך שיש באמתחתו הצעת פתרון חדשנית לבעיה זו.

כבר עם הפנייה הראשונה דחינו את טענתו על הסף, בכל הנוגע למעליות השבת שבפיקוחנו ובאישורנו ההלכתי, וכך השיבו לו בשעתו (בתאריך 12 באפריל 2018 למניינם) מטעם מזכירות המכון: "לגופו של ענין, המעליות המהודרות המאושרות על ידינו לשבת, להבדיל ממעליות אחרות, ממוקמות רובן ככולן באזורים חרדיים מובהקים, שבהם מתגוררים אך ורק יהודים שומרי שבת. עובדה זו נובעת מדרישותינו המחמירות והמפרט המורחב שלנו לפתרון כל מאות הבעיות, הקטנות כגדולות, הנראות לעין ושאין נראות, דבר שדורש עבודה מאומצת ומסובכת יחסית, וגם עלות יקרה יותר מטבע הדברים, כך שהדרישה לכך מצד הדיירים והנכונות לכך מצד היזמים וחברות המעליות הן בד"כ רק באזורים חרדיים. לפיכך, מיותר להסביר, כי הדבר פשוט וברור לכל בר דעת שבמקומות אלה לא מזמינים תיקוני מעליות בשבת, ולא מאפשרים לטכנאים לבצע שום תיקון בשבת. ליתר בטחון, בדקנו זאת מדגמית, באופן מידי, מול כמה וכמה בנינים שמותקנים בהם מעליות שבאישורנו, בכמה וכמה אזורים שונים, והתברר כי לא היו דברים מעולם ואף פעם לא הוזמנו טכנאים ולא הגיעו בשבת".

בהמשך בדקנו זאת שוב מול אנשי המקצוע בחברות המעליות, כולל בחברה בה הוא עבד, והתברר שוב כי אכן לא היו דברים מעולם, ומעולם לא הוזמן תיקון מעלית שבת באישורנו ההלכתי בשבת עצמה, כפי שמובן מאיליו לכל בר-דעת.

בו ביום לאחר כמה שעות הוא החזיר לנו תשובה בדוא"ל, שבה הוא מודה ועונה אמן בעל-כרחו: "ראשית אעיד שערכתי בדיקות טרם הסקת מסקנות, ובאופן גורף הבעיה אינה במעליות להן אישור המכון המדעי טכנולוגי להלכה. מסיבה זו פניתי לגוף השני שעוסק במתן כשרות למעלית על מנת שיתקנו את המעוות. אגב, גם בנושא אישור תקינות לאחר בדיקה תקופתית התמונה זהה. מברך על עבודתכם הנאמנה וממתין לחוות-דעתכם".

לא נלאה אתכם בכל חילופי התכתובות הממושכות עמו, מהן כבר הספקנו ללמוד די והותר על האיש ועל אופיו וטיבו. אך לאחר שהתעקש ולא הרפה, וגם עירב בעניין את כב' הראשל"צ שליט"א, קבענו לו פגישה עם אחד מרבני המכון הבכירים, ובהמשך גם עם אחד ממהנדסי המכון, בהן העלה את הרעיון להקים מוקד שיפקח מרחוק על פעילות מעליות השבת, כאשר במקרה הצורך, של תקלה כל-שהיא בשבת, תתוקן התקלה באופן אוטומטי או באמצעות נכרים שיגיעו למקום.

מבלי להיכנס לעצם הרעיון - שהוגש כרעיון תלוש וערטילאי לחלוטין, ללא שום הסבר להיתכנותו וכיצד הוא חושב לבצע זאת, כמו כל יתר רעיונותיו האחרים, עליהם נתייחס בהמשך - השבנו לו, לאחר התייעצות פנימית כי החלטנו שלא לתת יד לרעיון זה, משתי סיבות עיקריות: (1) מאחר שגם הוא מודה שבמעליות השבת שלנו לא קיימת כלל בעיה זו, הרי שכל סיוע שלנו לפתור את בעיית תיקון בשבת מעליות אחרות, הנקראות בשם מעליות שבת, יתפרש ללא ספק כאישור עקיף וכמתן לגיטימציה לשימוש בהן בשבת, בעוד שלדעתנו לא ניתן בשום פנים ואופן להשתמש בהן בשבת, גם כאשר הן תקינות. (2) להערכתנו, גם באותן מעליות אחרות הבעיה לא קיימת בהיקף כה גדול כפי שהוא מנסה לצייר זאת, ואיננו רואים צורך להכין מראש פתרונות של תיקון באמצעות נכרים, שבוודאי אינו 'חלק' מבחינה הלכתית, למקרים קיצוניים של מחללי שבת שעלולים אולי להזמין את תיקון המעלית בשבת. הוא ניסה הלאה להתווכח על החלטה זו, בכל מיני טענות מוזרות, שונות ומשונות, עד שלבסוף – אולי בהמלצת כב' הראשל"צ שליט"א – הוא 'ירד' מרעיון זה.

כעבור שנתיים בדיוק הוא הפציע שוב עם רעיון גרנדיוזי 'גאוני' ממש, אשר על-מנת שלא לחטוא באי-דיוק נעתיק אותו ככתבו וכלשונו מתוך המכתב ששיגר אלינו בתאריך ט' בסיון תש"פ: **"ולעצם העניין, לאחר שפנינו לרבנים הראשיים ועוד רבנים מכובדים בעניין הצגנו בפניהם עדויות וקיבלנו את ברכתם, הצליח ה' דרכנו ובנינו מערכת יחידת מחשב המחוברת למוקד אוטומטי, משגיחה על כשרות המעלית שבת באופן רצוף, גם בימי חול, ואינה מאפשרת התערבות במעלית שבת מכניסת השבת ועד צאת השבת גם בעת התערבות טכנאי. המערכת הקרויה "סולם יעקב" מפעילה אוטומטית פיקוד שבת, באם יש תקלה המערכת מזהה מיידית, ומסוגלת לפתור זמנית חלק מסויים (40%-30%) מהתקלות מרחוק. בעת שהפסיקו את פעולת המעלית לצורך טכנאי לא ניתן יהיה להשיבה כמעלית שבת עד צאת השבת. היתרון המשמעותי ביותר בכך שמערכת סולם יעקב מפעילה לחילופין מעלית שבת אחרת (במעלית רגילה שלא היתה בפיקוד שבת) באופן אוטומטי וכך מותירה פתרון מעשי על פני עליה או ירידה במדרגות. המערכת מתחברת ללוח הפיקוד של המעלית ומתאימה לכל המעליות (באותו עקרון כפי שמחברות למערכת פיקוד אש במגע יבש). הפתרון ייחודי וחיוני מאוד ומותקן עם תעודת כשרות מעלית השבת סולם יעקב בעוד שיפורים חשובים לשמירת קדושת השבת כהלכתה".**

עם קבלת המכתב 'שפשפנו את העיניים' מרוב תדהמה, כשאיננו מאמינים למראה עינינו על הרעיון הכביר - שהועלה על-ידי אדם המתיימר לכאורה להבין דבר או שניים במעליות בכלל ובמעליות שבת בפרט - להפעיל בצורה אוטומטית מעלית רגילה, שלא מותקן בה פיקוד שבת, שתתחיל לפעול באופן אוטומטי כמעלית שבת. הדבר מוכיח, ראשית, כי מדובר במישהו שאין לו כל מושג, ולו קלוש ביותר, במהותה של מעלית שבת אמיתית, לא בבעיות ובשאלות ההלכתיות הרבות והמורכבות שהיא מעוררת ולא בשורה הארוכה מאד של הפתרונות והשינויים הנדרשים המוטמעים בה באופן פיזי, מלבד השינויים שבלוח הפיקוד, כך שהוא סבור שניתן בדרך פלא

של 'הוקוס-פוקוס', להפעיל מעלית רגילה במתכונת של מעלית שבת. נוסף על כך, לדעתנו ולהערכתנו, כל אדם מן השורה, גם אם אכן אין לו כל מושג במהותן של מעליות שבת, אמור להבין זאת מעצמו כי מעלית אוטומטית גרידא אינה מעלית שבת, מה שעשוי ללמד לכאורה על טיבו של בעל הרעיון.

הדבר הזכיר לנו סיפור דומה שאירע לנו בין כותלי המכון, באותה תקופה בערך. היו אלה אב ובנו שהגיעו אלינו מן הדרום לפגישה, לאחר שהפצירו בנו כי ברצונם להציג בפנינו רעיון והמצאה חדשנית לפתרון גלובלי בכל מערכות המקררים, שיאפשר את השימוש בהם בשבת ללא כל חשש. לדבריהם, הם נשלחו אלינו על-ידי רבנים מפורסמים שהם נקבו בשמם, אליהם פנו, כדי שנבדוק את ההמצאה ה'חשובה'. כאשר הגיעו דרשו מאתנו תחילה לחתום על 'כתב סודיות', על-מנת 'להגן' על הרעיון הייחודי שלהם. הבהרנו להם בצורה חד-משמעית, כי מסיבות שונות אנו לעולם לא חותמים על מסמך שכזה, למרות שסודות מקצועיים רבים של חברות גדולות מופקדים אצלנו, מתוך האימון הרב שהם נותנים בנו, ואם הם עומדים על דרישה זו הם יכולים לקום וללכת. משכך, הם 'ויתרו' על דרישתם, ויחד עם אזהרות חוזרות ונשנות שלא 'נגלה' חלילה לשום גורם בעולם שמץ מן הרעיון, סיפרו לנו בסודי-סודות על מכשיר ייחודי של שעון לעשרים-שלושים שנה שמעביר את המקרר בערב שבת ממצב 'חול' למצב 'שבת', ובאמצעותו ניתן להעביר כל מקרר, מכל דגם שהוא, למצב 'שבת'. בהתלהבות רבה הסבירו את ה'מהפך' שיחולל המכשיר בתחום המקררים בשבת, ועל הצורך לחייב כל יהודי בעולם לרכוש אותו. בתשובה, הסברנו להם כי שעון אסטרונומי שכזה קיים גם קיים, בגירסאות שונות, הן להתקני שבת למקררים והן למכשירים אחרים המותאמים לשבת, שיש צורך אכן להעביר אותם כדי שיפעלו במצב 'שבת' המוטמע בהם מראש. אך המשכנו לשאול אותם: "כיצד יועיל השעון האמור למקרר שאין בו כל התקן שבת, לא מובנה ולא חיצוני, ומה הוא יעביר ממצב 'חול' למצב 'שבת'?" הם לא הצליחו להבין את השאלה, והתפלאו עלינו: "וכי מה זאת-אומרת, באמצעות השעון הוא יעבור לפעול במצב שבת". ניסינו להסביר להם שוב ושוב, במשך קרוב לשעה, ובסופו של דבר הם יצאו מאתנו בפחי נפש, בתחושה שאנו, הבורים, לא הצלחנו להבין לעומקה את הגאונות הגלומה בהמצאה זו...

גם הממציא הדגול של 'סולם יעקב' לא הצליח להבין את שאלתנו. משהעמדנו בפניו את השאלה כיצד הוא מתכוון להפוך בצורה אוטומטית מעלית רגילה למעלית שבת חילופית במהלך השבת, כאשר מעולם לא הותקנו במעלית החלופית אותם עשרות ומאות הרכיבים הקריטיים להגדרתה כ'מעלית שבת' ולא כסתם מעלית אוטומטית, השיב גם הוא: "מה זאת-אומרת, היא הרי תחליף את מעלית השבת?", כשהוא תמה על 'אי הבנתנו היסודית'... משהצבנו בפניו את השאלה בכתב, כתנאי קודם למעשה לכל פגישה נוספת עמו, לא השיב על כך, ומאז ניתק כל קשר אתנו, כאלה אשר אינם מבינים כלום בהמצאות חדשניות שכאלו...

הוא ממשיך לפרסם את הרעיון ה'גאוני' בכל במה אפשרית בתקשורת, וכך הוא מופיע עד עצם היום הזה שחור על-גבי לבן גם באתר 'שיל"ת הראל', ששלחתם לנו את הקישור אליו.

אנו, מצידנו, מוכנים לשלם יותר מ-\$100,000 למי שיואיל לסבר את אוזנינו ולהסביר לנו כיצד אכן עושים זאת?!

זאת, מבלי להתייחס כרגע לכל יתר פרטי הרעיון המכונה בשם 'סולם יעקב', שגם הם לא נראים לנו ישימים כלל מבחינה מקצועית. למרות שלא בדקנו נתונים בשטח, אנו מעריכים בסבירות גבוהה ביותר כי הם עדיין לא נוסו ולא הותקנו בשום מקום. במקביל, בראיונות בתקשורת הוא גם משמיץ אותנו, יחד עם גופים אחרים, כי אנו נמנעים מלהתייחס ברצינות להצעתו המדהימה בשל אינטרסים כלכליים שלנו במעליות השבת "המשמשות מקור הכנסה עיקרי". בשעתו, שקלנו להגיש נגדו תביעה משפטית על הוצאת דיבה, אך במחשבה שניה העדפנו שלא להתייחס אליו, מתוך הערכה שקולה כי כל גורם רבני והלכתי שהלה יגיע אליו יבין מעצמו כיצד להתייחס אליו, ולצערנו טעינו כנראה.

ג. למרות הגיחוך שבטענה זו, שאינה ראויה להתייחסות כלל, בכל זאת בכדי שלא יאמרו 'מדשתקי... ש"מ...' עלינו להבהיר בצורה חד-משמעית כי אין כל שחר לטענה זו, ובפרט שידוע לכם מן הסתם כי כל המעליות שבאישורנו ההלכתי נבדקים על-ידינו אחת לשנה בצורה קפדנית ביותר (כפי שגם אותו אדם, בו אנו דנים, הודה בשעתו בדוא"ל ששיגר בתאריך 12 לאפריל 2018 למינים, שהעתקנוהו לעיל), כך שכל בר-דעת יבין מאליו כמה מגוחכת הטענה שמדי שנה עם התקרב זמן הבדיקה השנתית מגיעים מהנדסי חברות המעליות, מפרקים את האנקודר הרגיל, הרכיב הכי רגיש במעלית, ומחליפים אותו באנקודר המיוחד המאושר על-ידינו, ומיד לאחר הבדיקה מחליפים אותו שוב לאנקודר רגיל, וכך חוזר חלילה בכל שנה ושנה. רק מי שלא ראה מעולם 'קרביים' של מעלית מבפנים, ואין לו כל מושג במבנה המעלית ומערכותיה יכול לטעון טענה אווילית שכזו.

ד. ועתה, לשאלה העיקרית והמרכזית שבמכתבכם, בדבר הרעיון המכונה בשם 'מעלין בקודש' או לחילופין בשם 'כראים קרני', תלוי היכן הוא מתפרסם: בפרסומים שבאתר 'שיל"ת הראל' לא מפורסמת כלל מהותו של אותו רעיון פלאי וגאוני, לא מיניה ולא מקצתיה.

שם מפורטים רק האיסורים הכרוכים – לפי דעתו של הכותב - בשימוש במעלית רגילה בשבת, כלשונו: "האיסורים דמלאכות שבת במעליות, לפי רבותינו הינם מצד מלאכות בונה, מכה בפטיש, מוליד בחשמל, ומבעיר. "כראים קרני" מפעיל את המעלית ללא כל חשש מצד איסורים אלה ואף ללא חשש מצד רישום דיגיטלי, או זירוז מלאכה".

כשם שלא ברור כלל למי שמעיין קצת מקופיא באתר שלו מי הם בדיוק אותם 'רבותינו', עליהם הוא מדבר, והאם 'רבותיו' המופיעים ומצוינים שם בשמותיהם אכן

סבורים כן, כך לא ברורים כלל האיסורים אותם הוא מונה, כמו גם ההגדרות הלא כל-כך תורניות והלא כל-כך מקצועיות שהוא נותן להם.

למטה מכבודנו להתפלמס עמו בנושאים תורניים. אך בפניכם, בעלי רקע תורני, נוכל לציין למשל כי איסור 'מבעיר' לא קיים כיום במעליות, כאשר לא קיימות כבר נורות ליבון של להט, ובוודאי שלא גופי חימום לזהטים. הדברים הועתקו כנראה מאחד מפרסומי המכון בעבר, בשעה שעוד היו קיימות במעליות נורות להט. גם המושג 'מוליד בחשמל' הוא מושג נלעג, שכן האיסור הוא איסור 'מוליד' דרבנן, שהגאון בעל ה'בית-יצחק' חידש שהוא קיים גם בהולדת ויצירת זרם.

הכותב כנראה נעזר גם באחרים, שטרחו להכתיב לו גם את החשש של 'רישום דיגיטלי', שכפי שכבר שפרסמנו לא פעם מדובר במונח לא מקצועי ולא הלכתי בעליל, ש'הומצא' בדורנו, עד כדי כך שיש שחוששים מפניו יותר מאשר מאיסורי 'בונה' או 'מבעיר'...

את הפתרון הגאוני, אותו הגה, ניתן למצוא, וגם זה בקושי רב, כפי שכתבתם, באתר רשם הפטנטים, שם הוא הציג את המצאתו בהמתנה לרישום פטנט, כאשר ככל הידוע לנו, נכון להיום, הוא עדיין אפילו לא נרשם כפטנט, שלא לדבר על כך שעדיין לא קיבל כל אישור מקצועי.

קיבלנו לידינו את החומר, ששלחתם לנו הן באנגלית והן בתרגום לעברית, ממה שהציג לרשם הפטנטים. נוסף על כך מסרנו זאת גם בעצמנו לתרגום מקצועי, על-מנת שנוכל לתת חוות-דעת בדוקה ומושלמת, וגם העברנו את החומרים למהנדסי המעליות של המכון, וכן לכמה מהנדסי מעליות בכירים מטעם חברות שונות שאנו עובדים איתם.

למען האמת, לא הופתענו כלל מהרמה החובבנית של ה'המצאה' וחוסר יכולתה המוחלט להקיף את הסוגיה ולפתור את סוגית מעליות השבת, שכן לאור היכרותנו את האיש, - את רמתו המקצועית, את 'הבנתו' במקצוע המעליות, ואת המצאתו הקודמת, המכונה בשם 'סולם יעקב', היינו דווקא מופתעים מאד לו הממצאים היו הפוכים.

אם הופתענו באמת, הרי זה רק מכך שרבנים נודעים ומפורסמים, גדולי תורה והוראה אמיתיים, קיבלו את דבריו ונתנו בו את אמונם, בעוד שהנתונים מדברים בעד עצמם, ועל כך בהמשך.

ההתרשמות הכללית של כל אנשי המקצוע שהעברנו להם את החומר, ללא יוצא מן הכלל, היתה אחידה, כי מדובר ברעיון מבולבל מתחילתו ועד סופו, מלא סתירות פנימיות מיניה וביה, שהוא גם רעיון נפל, שאין לו כל סיכוי והיתכנות שבעולם, מצד אחד, ומצד שני, אילו היה יוצא אל הפועל היה גורם למכשולות הלכתיים רבים וחמורים, כדלהלן:

1. החומרים עצמם הם גיבוב של ברברת, שרובה ככולה מבוססת על העתקות של חומרים, הלכתיים ומקצועיים כאחד, מתוך פרסומים שלנו במהלך יובל השנים האחרונות, במגמה ליצור מן הסתם מצג שווא של 'מומחה' ממדרגה ראשונה בנושא מעליות, כאשר גם עריכת הדברים והנגשתם נעשתה בדרך מאד לא מקצועית של עירוב מין בשאינו מינו, בתוספת נופך של השמצות שלא ממין העניין כלל, דבר המוכיח שוב ושוב כי העומד/ים מאחורי הדברים אין להם כל מושג אמיתי במהותה של מעלית בכלל ושל מעלית שבת בפרט.

2. לאחר נבירה וחיפוש מייגע בתוך כל הברברת הבלתי פוסקת הצלחנו אכן למצוא משפטים אחדים המתארים את ההמצאה הגאונית החדשנית כביכול.

ההמצאה מבוססת על כך, שהמעליות הסטנדרטיות פועלות על בסיס 'משקולת נגדית', כלומר גוף בעל משקל כבד - המקביל לתא נוסעי המעלית ותלוי על קצהו השני של הכבל עליו תלוי תא הנוסעים - אשר משקלו כמשקל תא המעלית + מחצית ממשקל הנוסעים המותר.

לאור זאת, הרעיון הגאוני, שכנראה איש מלבד אותו 'מהנדס מעליות בכיר' לא חשב עליו מעולם, הוא להגביל את כמות/משקל הנוסעים במעלית עד לפחות ממחצית המשקל המותר, בעלייתה לכיוון מעלה, כדי שהיא תעלה מכח ה'משקולת הנגדית' בלבד, ללא כל צורך בזרם חשמלי, בעוד שבירידה לכיוון מטה היא תרד בתפוסה מקסימלית מלאה, באופן שמשקל הנוסעים + התא יעלה על משקל ה'משקולת הנגדית', כך שהמעלית תמשוך את עצמה כלפי מטה ללא צורך בחשמל.

בהמשך, נחזור להסביר ביתר הרחבה את מהות הפתרון הגאוני.

3. על-מנת לתת מימד טכנולוגי נוסף ל'גאוניות' הטמונה ברעיון, הוא מוסיף להמצאה כעין מחסום, שישמש את המעלית במצב 'שבת', בעלייתה כלפי מעלה, על-מנת להקטין ולצמצם את גודל תא הנוסעים, באופן שלא יתאפשר להיכנס בו יותר ממספר נוסעים שמשקלם הוא פחות ממחצית המשקל המותר. אגב, לא מדובר ברעיון גרנדיוזי של הקטנה פיזית של מבנה תא המעלית, באמצעות צמצום קירותיו והקרבתם זה לזה עם העברת המעלית למצב 'שבת', ויצירת כעין מעלית 'מיוחדת לשבת' כביכול, כפי שסברו כנראה כמה מן הרבנים המסכימים לרעיון 'מעלין בקודש', לאור מה שכתבו במכתביהם, מתוך מה שהבינו מדבריו. על רעיון גאוני כל-כך לא חשב כנראה גם הממציא הדגול, מה גם, שמדובר ברעיון שמן הסתם אינו בר ביצוע כלל. הרעיון הוא להגביל את התא באמצעות מחסום כלשהו שלא יאפשר כניסת נוסעים נוספים, וגם זאת רק בעלייה ולא בירידה.

4. לפני שנמשיך בהסברת הרעיון הגאוני, על מעלותיו ומגרעותיו, נציין רק כי ברעיון גאוני זה, ש'למרבה הפלא' היה מוכר גם לנו, עשינו שימוש בעבר לעיתים נדירות במעליות אוטומטיות, שמסיבות כאלה ואחרות לא היה ניתן להסב אותן למעליות שבת אמיתיות ולהטמיע בהן את כל שורת השינויים הנדרשים לצורך כך. במקרים נדירים שכאלו, כאשר היה בכך צורך לנכים ומוגבלים, התרנו בשעת-הדחק בעל-פה את השימוש לירידה בלבד דווקא, עם הגבלת מספר הנוסעים ומשקלם, בתוספת פתרונות אלמנטריים נוספים, הנוגעים למתקני השקילה, ל'סרגלי הבטיחות' בדלת המעלית, ול'וילון האופטי' שבכניסה אליה, ולעוד נקודות חשובות אחרות, בהתאם לסוג המעלית, וגם זאת אך ורק לנכים ומוגבלים וללא אישור הלכתי בכתב.

5. כאמור, הרעיון שמאחורי ההמצאה ה'גאונית', עליה אנו דנים, הוא – במצב עלייה - כי כל עוד משקל הנוסעים לא יעלה על מחצית המשקל המותר הרי שמשקל תא הנוסעים + הנוסעים שבו יהיה פחות ממשקל ה'משקולת הנגדית'. משכך, ברגע שתשתחרר הבלימה של תא הנוסעים, באופן אוטומטי מתוכנן מראש, תרד ה'משקולת הנגדית' הכבדה יותר ותמשיך בכוחות עצמה את תא הנוסעים כלפי מעלה, ללא צורך לכאורה בכל זרם חשמלי.

6. הפתרון האמור נועד מן הסתם לפתור את בעיית 'הגברת הזרם' בעליית המעלית עקב משקל הנוסעים, בעיה אשר יש שכנראה רואים בה, בשל אי הכרת מורכבות המערכות, חזות הכל, מבלי להתייחס לאיסורים חמורים פי כמה הקיימים בנסיעה במעלית בשבת, גם היא נראית ונקראת אוטומטית.

7. לאמיתו של דבר, כל נושא 'הגברת הזרם' בעלייה במעלית נידון בהרחבה רבה בספרו של ראש המכון המנוח, הגאון האדיר רבי לוי יצחק הלפרין זצוק"ל, "מעליות בשבת" (פי"ג), שם הוא עומד על כל הצדדים ההלכתיים, ודן בארוכה אם יש בכלל איסור כלשהו בסיטואציה זו.

אלא שבסופו של דבר הוא מסביר כי התברר שבפועל אין כלל כל 'הגברת זרם' במעלית, כשהיא במצב 'עלייה', בעקבות תוספת של משקל הנוסעים. זאת, עקב החוק הפיזיקלי הקובע כי ככל שמנוע מסתובב במהירות רבה בקלות יתר כך נוצר במקביל כח נגדי החוסם את מעבר הזרם החשמלי, ולעומת זאת, כאשר הוא מסתובב מתוך מאמץ, שבמקרה שלנו נגרם כתוצאה מתוספת במשקל הנוסעים, נוצר פחות כח נגדי, ביחס שווה לקושי ולמאמץ של סיבובי המנוע, שמאפשר מעבר זרם חשמלי גדול יותר. בשעה שמעלית יוצאת לדרכה, בכיוון מעלה, היא מתחילה בצריכת זרם מקסימלית הנדרשת להעלאת מעלית בתפוסה מלאה, וככל שיש בה פחות נוסעים, דבר המתבטא בקלות ומהירות סיבובי המנוע, נוצר במקביל מידית כח נגדי מתאים, לחסימת מעבר הזרם המיותר. כך,

שכל תוספת של נוסע במעלית אינה גורמת ל'הגברת הזרם' במעלית, אלא גורמת רק למניעת היווצרות כח נגדי לחסימת הזרם, אשר כתוצאה מכך הזרם הקיים איננו פוחת ביחס לאותו נוסע נוסף, דבר שאין בו כמובן כל סרך איסור, כפי שגם הסכימו על-ידו כידוע גדולי הפוסקים לפני כיובל שנים. אנו סומכים על כך, שאתם, כמי שעמדתם עמנו בקשר של טלפונים ומיילים, במשך תקופה ארוכה, בנושאים אלו, כבר הבנתם את העיקרון הבסיסי הזה זה מכבר, ואיננו רואים צורך להלאות אתכם שוב בהסברת הדברים. ליתר בטחון, אנו מצרפים לכם בזאת שוב את הבטאון החודשי של המכון 'אספקלריה' לחודש אלול תשפ"א, שם בעמודים 21-25 התפרסמה שאלה ותשובה הלכתית בדבר השימוש במעליות שבת, כאשר בעמודים 22-23 ישנה התייחסות תמציתית ברורה לשאלת 'הגברת הזרם'.

8. נחזור שוב לרעיון ה'גאוני', המבוסס על כך שבהגבלת משקל הנוסעים תעלה המעלית מכח עצמה ללא צורך בחשמל, דבר שאיננו נכון כשלעצמו, שכן בכל מקרה בכדי להניע את המעלית נדרש המנוע לספק אנרגיה, על-מנת להתגבר על כח החיכוך, שאודות לו נוסעת המעלית, ועל הפרשי המשקל בין שני קצות הכבל, וממילא כל תוספת משקל בתא הנוסעים עשויה לגרום גם לשינוי בצריכת החשמל.

9. אולם גם אם נניח כי ניתן להניע את המעלית באופן זה, ללא כל צורך בזרם חשמלי, הרי שמהירות הנסיעה, בעליית המעלית, תשתנה כמובן, באופן משמעותי יחסי, בין עלייה של תא ריק לגמרי או עם נוסע בודד למשל, לבין עלייה של תא עם מספר נוסעים (כאשר במעליות החדישות המתוכננות למגדלי מגורים גבוהים גם תפוסה של פחות ממחצית המשקל המותר היא בדרך-כלל תפוסה של 4-5 נוסעים), שכן ככל שתוספת משקל הנוסעים יגדל כך יקשה יותר על ה'משקולת הנגדית' למשוך את תא הנוסעים כלפי מעלה והמהירות תפחת. ברור לכל בר בי רב, כי לא מכון התקנים ולא כל גוף רגולטורי אחר לא יסכימו לאשר מעלית שעולה במהירויות משתנות, אשר ביחס לדיוק הנדרש במעלית הן משמעותיות ביותר, שכן שינויים שכאלו, העלולים להשפיע על זמן הבלימה ומיקומה וכיוצא-באלו, הם בלתי בטיחותיים בעליל.

אין זאת, אלא שאם מישהו נתן דעתו על כך, דבר שאיננו בטוחים בו כלל ועיקר, הרי שמסתמכים מראש על מערכות הבקרה האחרות שבמעלית, כמו מתקני השקילה הדיגיטליים המדויקים, ועוד אלמנטים רבים הקשורים למתגי ומפסקי הקירבה שבפיר המעלית, האנקודר והבקר הממוחשב, שהם יבצעו את העבודה, בתיקון המהירות והדיוק המתבקש.

כלומר, בעוד שבמעליות השבת המהודרות שלנו אנו מנטרלים לחלוטין כל השפעה על מתקני השקילה הדיגיטליים - בהם נשקל כל נוסע במעלית, לשם

מתן ה'פקודות' לתפקוד המעלית במהלך הנסיעה, האצה והאטה, בלימה ועצירה – בביטולם בפקוד ה'שבת' או באמצעות הזנת נתון משקל שגוי קבוע שאינו מושפע ולא משתנה עקב משקל הנוסעים, ומשנים את כל יתר המערכות האחרות והאלמנטים השונים לפעול בדרך שאינה מושפעת ממשקל הנוסעים, הרי שבמעלית המתוכננת לפעול ללא זרם חשמלי בעלייה, מחשש ל'הגברת זרם' כביכול, ישפיעו הנוסעים באופן ישיר וודאי על כל מערכות הבקרה השונות שבמעלית.

10. ומכאן להמשך הרעיון ה'גאוני' אשר הוא מבוסס על רעיון הפוך, להשתמש בירידה במעלית אך ורק כאשר היא בתפוסה מלאה, או אולי קרוב לזה, על-מנת שהיא תרד בכוחות עצמה, כנגד כובד ה'משקולת הנגדית', ללא הזדקקות לזרם החשמל.

וכאן הבן שואל – עוד טרם ניגע בשאלות ההלכתיות החמורות – את שאלת התם מן ההגדה: מה זאת?!

כיצד ניתן לייצר מעלית שבת שתעמוד לשימוש אך ורק בתפוסה מלאה?! בעוד שלפי רעיון השימוש במצב 'עלייה' בהגבלת התפוסה לפחות ממחצית המשקל המותר (על כל חסרונותיו האמורות לעיל) המעלית תצא לדרכה באופן אוטומטי בזמן הקצוב לה בכל מקרה, הן כשהיא ריקה והן כשהיא בתפוסה חלקית, הרי שלפי רעיון השימוש במצב 'ירידה' בתפוסה מלאה – מה יעשה דייר שמתגורר בקומה 13/14/15 למשל, היוצא מביתו, ממתין זמן ממושך למעלית שתגיע מעצמה ורוצה להיכנס אליה, האם יכנס וימתין לדיירים נוספים שאינם מגיעים, או שידפוק בדלתות שכניו ויבקש מהם להצטרף עמו לירידה במעלית?! בקיצור, כיצד ירדו הדיירים במעלית כאשר אינה בתפוסה מלאה?! ואף אילו התמזל מזלו והמעלית התמלאה בתפוסה כמעט מלאה, מה יעשה הנוסע אם לפתע באחת הקומות יצא אחד הנוסעים מהמעלית ויפר את האיזון הקדוש?

אנחנו מקווים מאד ורוצים להניח, כי הממציא הדגול של הרעיון ה'גאוני' לא התיימר גם להציע 'פתרונות טכנולוגיים מתוחכמים' שיעכבו את המעלית מלצאת לדרכה עד שתתמלא, שכן מלבד האבסורד ההזוי שבפתרון שכזה, לאלץ את המעלית להמתין בכל קומה עד שתתמלא, הרי שהנוסע האחרון שיכנס אליה הוא שיגרום לשחרור הבלימה, שהיא בכל מקרה פעולה חשמלית לכל דבר, מה גם שפתרון כזה כרוך כמובן בשקילה דיגיטלית האסורה בשבת.

ועתה, לשאלות ההלכתיות החמורות הקשורות בכך, כדלהלן:

מתוך התכתבויותינו הממושכות אתכם, ומתוך מה שלמדתם ועסקתם בנושא זה, כפי הזכור לנו, מתוך הספר "מעליות בשבת" של ראש המכון המנוח הגרל"י הלפרין צוק"ל - שאחד מכם הגדיר אותו בפנינו בשעתו, בצדק רב, כה'אורים ותומים' של הנושא, לאחר שגילה כי כל החששות ההלכתיים שהועלו בפניו על-ידי הרבנים בנוגע לשימוש במעליות בשבת, הם חלק מהחששות שהתגלו

והתעוררו על-ידי הגרל"י הלפרין, מרא דשמעתתא, שחקר אותם לעומקם הן מבחינה מקצועית והן מבחינה הלכתית, וגם הגה את הפתרונות המתאימים ביחס אליהם – יודעים אתם ללא ספק כי **ככל שמשקל הנוסעים בירידה גדל כך במקביל גדלים והולכים השאלות ההלכתיות, הגובלות באיסורי תורה ממש.**

מאחר שלפי הערכתנו המבוססת הדברים ידועים לכם, לא נאריך בהם שלא לצורך, ונחוס על זמננו שלנו ועל זמנכם שלכם גם יחד. מה גם, שכל הנושאים כתובים עלי ספר ומבוארים בהרחבה רבה בספר 'מעליות בשבת'.

העקרון הוא, שכל נוסע במעלית, בכיוון ירידה, משתתף ומסייע בכובד משקלו בהורדתה, והוא מחליף ומייתר את הצורך בחשמל הדרוש. כאשר המעלית נוסעת בתפוסה לא מלאה, במספר נוסעים מוגבל, היא יורדת מכח 'שותפות' של הנוסעים יחד עם זרם החשמל, וככל שתפוסת הנוסעים עולה כך עולה חלקם של הנוסעים בכח ההורדה על חשבון זרם החשמל, עד שמעל מחצית המשקל המותר המעלית יכולה כבר לרדת מכח הנוסעים בלבד.

ושוב, מבלי לייגע אתכם יתר על המידה, נזכיר את השאלות ההלכתיות הכרוכות בכך בראשי-פרקים של ממש: **א. במהלך ירידת המעלית מתבצעות בכל פעם עשרות, ואולי מאות פעולות חשמליות, הן במתגים ו/או מפסקי הקרבה שבפיר המעלית והן באמצעות הנתונים המועברים למערכות הבקרה השונות וה'פקודות' המתקבלות על ידן כתוצאה מכך. כל הפעולות הללו מבוצעות למעשה על-ידי הנוסעים המורידים את המעלית בכובד משקלם (ראה: 'מעליות בשבת', פרקים ז, ט).** בעוד שבתפוסה חלקית יש לדון מבחינה הלכתית בגדרי ה'שותפות' של הנוסעים עם זרם החשמל, מדיני 'יכול' ו'אינו יכול' (ראה: שם, פרקים י-יא), הרי שבתפוסה מלאה הכל מבוצע אכן על-ידי הנוסעים. **ב. הנוסעים היורדים במעלית גורמים להגברת מהירותה, וכתוצאה מכך להקדמתן וקירובן של כל פעולות החשמליות השונות המתבצעות במהלך ירידת המעלית, כאמור לעיל (ראה: שם, פ"ב). ג. בתפוסה מלאה של הנוסעים, או בתפוסה קרובה לכך, נוצרת אנרגיה חשמלית כתוצאה מתאוצת המעלית ומהירותה, בשל כובד הנוסעים, שמחזירה זרם לרשת החשמל, ומזינה מידית את כל מכשירי החשמל והתאורה החשמלית שבסביבתה הקרובה של המעלית, כאשר ידועה מליצתו של הגרל"י הלפרין זצוק"ל, שאמר בדרך צחות, כי באופן תיאורטי יתכן כי בירידה במעלית בשבת עלול אדם לעבור על כל ל"ט מלאכות שבת בעת ובעונה אחת (ראה: שם, פ"ה).**

במעליות השבת המהודרות הנבנות בהתאם להנחיותינו ההלכתיות, אנו עמלים כל השנים, כידוע, למצוא את הדרכים המתאימות לביטול כל פעולה חשמלית, המושפעת על-ידי הנוסעים, שניתן לוותר עליה, או לחילופין לנטרל בדרכים שונות את השפעת הנוסעים עליהן, דבר שכרוך בעשרות ומאות שינויים בכל מערכות המעלית, אם זה במתקני השקילה ובכל מערכות הבקרה, לרבות האנקדורים, אם זה בפתחי המעלית בסרגלי בטיחות/מגבילי כח/וילונות פוטו-אלקטריים, אם זה

במתגים ומפסקי הקירבה שבפיר המעלית ועוד, ואם זה באשר להחזר הזרם בירידת המעלית.

לעומת זאת, הפתרון ה'גאוני' האמור מבוסס דווקא על חתירה לירידה בתפוסה מלאה של המעלית. זאת, כנראה בכדי 'לפתור' את הבעיה ה'עיקרית' עליה מצביע הממציא הדגול במשפט המוזר והלא-ברור המופיע באתר שלו: "ובימינו אנו עיקר האוסרים מעליות שבת הינו מתוך איסור מוליד בשבת בעת שגדל העומס על המעלית גדלה צריכת החשמל של המעלית ומיד מיוצר חשמל עבור אותו צורך בחשמל ויש בכך איסור מוליד חשמל", כאשר לא ברור אם כוונתו במשפט 'מורכב' זה לחשש איסור 'מוליד', לפי דעת ה'בית-יצחק' הידועה, שבוודאי לא קיימת בירידה במעלית, שם הנוסעים לא גורמים כלל לתוספת בצריכת החשמל אלא להיפך, או שהכוונה היא לחשש השימוש בשבת בחשמל המיוצר תוך כדי חילול שבת, שהוא חשש שמתאים גם לירידה במעלית, אשר מכוחו חתר לבטל את הצורך בזרם החשמל, בירידת המעלית לכיוון מטה, באמצעות הפתרון הגאוני של נסיעה בתפוסה מלאה.

זאת אומרת, שעל-מנת שלא להזדקק כנראה לשימוש בחשמל המיוצר בחילול שבת, העדיף להעמיד את הנוסעים לבצע בכובד משקלם את כל הפעולות החשמליות, וגם 'להפוך' אותם עצמם לגנרטור המייצרים בעצמם את החשמל המוחזר לרשת ומזין את החשמל שבסביבת המעלית.

11. אמת הדבר, כי תוך כדי הצעת הפתרון, בצורה מבולבלת ביותר, הוא משלב משפטים שונים, ממין העניין או שלא ממין העניין, על פתרונות לשאלות נוספות, שגם הם משפטים שהועתקו בצורה לא נכונה מחומרים שלנו, מבלי להבין דבר וחצי דבר במשמעותם.

המשפטים המבולבלים הללו, מלאי הסתירות הפנימיות, מוכיחות בבירור שאינו מבין כלל לא את הבעיות האמיתיות ולא את הפתרונות המתאימים, כך שבוודאי, גם אילו היתה היתכנות כלשהי לרעיונותיו הוא לא היה יכול לבצע אותם.

12. מאחר שאם נתחיל לנתח כל משפט מוזר שלו, לא נסיים. נעתיק לדוגמה רק מספר משפטים בודדים, המוכיחים למעלה מכל ספק עד כמה הממציא הדגול הלז מנותק והזוי.

הוא כותב בהצעת הפטנט (בתרגום לעברית): "חיישן המשקל פועל ללא תלות בכניסת הנוסעים לתא המעלית. לדוגמה: מערכת חיישני המשקל שוקלת את תא הנוסעים כל עשירית שנייה, ומכאן שאינה מבצעת שום פעולה נוספת הנגרמת עקב כניסת נוסע לתא המעלית". האם יש מישהו שיכול להסביר את המשפטים הללו על כל חלקיהם? ובמיוחד, מדוע כש'מערכת המשקל שוקלת את תא הנוסעים כל עשירית שנייה' נחשב הדבר ש'חיישן המשקל פועל ללא

תלות בכניסת הנוסעים לתא המעלית' ושהיא 'אינה מבצעת שום פעולה נוספת הנגרמת עקב כניסת נוסע לתא המעלית'!?

13. משפט נוסף שלו (מתורגם גם הוא לעברית): "בחלק מאופני המימוש נעשה שימוש בחיישן משקל מכני, המציג את משקל תא המעלית עם הנוסעים לנוסעים, כדי שיבינו אם הם גורמים למצב של עודף משקל ויעזבו את הקרון". מי שמתמצא, ולו במשהו, במבנה המעליות, ובדרישות החברות ומכון התקנים, אינו יודע אם לצחוק או לבכות למקרא בדיחה זו...

14. רבו הדברים וגם ארכו מאד ועדיין לא תמו. אך נסתפק בזה לעת-עתה. דעת לנבון נקל, כי בפועל אין כל היתכנות לרעיון גאוני זה, שאינו עומד לא במבחן המציאות ולא במבחן דרישות ההלכה. כל כולו בנוי על השערות ודמיונות הזויים מכל כיוון, מצד מי שאין לו כל ידע והבנה בסיסית במעליות בכלל ובמעליות שבת בפרט, כך שאין לו כל סיכוי להיות מאושר על-ידי הגורמים המקצועיים. רק חבל מאד, שבינתיים הוא מצליח להונות ולהוליך שולל אנשים יקרים, וביניהם גדולי תורה ופוסקי הלכה נודעים.

15. אגב, במהלך כתיבת המכתב אליכם, על הפתרון הגאוני המדובר, עלה במחשבתנו 'לימוד זכות' קטן על אותו ממצא דגול, שהמציא גם את רעיון 'סולם יעקב', עליו הוא כותב את המשפט האבסורדי: "היתרון המשמעותי ביותר בכך שמערכת סולם יעקב מפעילה לחילופין מעלית שבת אחרת (במעלית רגילה שלא היתה בפיקוד שבת) באופן אוטומטי", כפי שהתייחסנו לכך כבר לעיל באות ב'.

שכן מאחר שכפי הנראה הוא אכן סבור כי ניתן לפתור את כל הבעיות ולבנות מעלית שבת מהודרת בקלות רבה באמצעות מחסום הגבלת מספר הנוסעים בירידה והקפדה על תפוסה מלאה בעלייה, ללא כל צורך בשינויים פיזיים משמעותיים בכל מערכות המעלית, ממילא יתכן אולי שניתן גם להפוך בשבת עצמה, באופן אוטומטי, כל מעלית סמוכה רגילה, שתתחיל לפעול ולתפקד כ'מעלית אוטומטית', שעוצרת בכל קומה מעצמה, דבר שאכן מוטמע בלוח הפיקוד, ויסעו בה באותן הגבלות עליהן הוא ממליץ בפתרון הגאוני למעלית שבת מהודרת...

אולם אנו הרי יודעים, כי רעיון זה כמו זה, מקורם בחוסר הבנה אלמנטרי, הן בבעיות והן בפתרונות, ושניהם אינם אלא דמיונות פורחים באוויר, שאינם נשענים אפילו לא על כרעי תרנגולת.

פנינו איפוא, במכתב דומה, תמציתי יותר, להרב מנחם פרל, ראש מכון צומת, והפנינו אליו את אותן השאלות פחות או יותר.

השאלות היו: א. על התקלות הרבות המתרחשות, לדבריו של שגיא הראל, במעליות השבת מידי שבת בשבתו, וגורמות לחילולי שבת רבים. ב. על הפתרון שלו המכונה בשם 'סולם יעקב'. ג. על האיש וטיבו. ד. על הפתרון שלו הנקרא בשם 'מעלין בקודש'.

הרב פרל בחר, מסיבותיו שלו, להשיב לנו במשפטים קצרים ומדודים. אין זה מענייננו כרגע לנחש את הסיבות, בגינן בחר להשיב כך, למרות שיש לנו כמה השערות מעניינות על כך. אולם גם כך הדברים מדברים בעד עצמם

ואלו תשובותיו ככתבן וכלשונן:

"א. תדירות תקלות - אין לי מידע מדויק. התרשמות כללית שיש כאן הגזמה של ממש.

ב. סולם יעקב - נראה לי יקר מאד ומיותר.

ג. כאן כתב הרב פרל משפט חריף, שאת תוכנו לא נעתיק כאן, הן מפני כבודו של שגיא הראל והן מפני כבודו של הרב פרל. אך על כך הוסיף: מעבר לכך אוכל להוסיף רק בפגישה אצלנו במכון.

ד. על פתרון 'מעלין בקודש': תשובה מלאה לשאלה זו עלולה להיות ארוכה מאד. לפי התרשמותי [והרבה למעלה מהתרשמות] אין ממש בהצעתו. אשמח להזמין אתכם למכון צמת לפגישת הסבר מפורטת.

**יהי רצון מלפני אבינו שבשמים
שלא ניכשל בבני-אדם שאינן מהוגנים
ונזכה תמיד לעשות רצונו בלבב שלם**

נשמח לקבל למייל ממנו נשלח המסמך תגובות רציניות בלבד, לגופו של עניין ולתועלת הרבים

לסיום, ברצוננו לשבר את אוזנכם, כי במהלך השנתיים האחרונות פנו אלינו רבים וטובים, רבנים מחוגים שונים, וביניהם גדולי תורה והוראה ידועים ומפורסמים בשמותיהם, שלא ננקוב בשמותם ללא רשותם, להתייעץ עמנו ולשמוע את חוות-דעתנו בדבר ה'ההמצאה המפתיעה' ו'הפתרון הגאוני' של אותו ממציא דגול, אשר התדפק על דלתותיהם ופנה אליהם לקבל את הסכמתם ואישורם למעליות השבת ה'מהודרות' אותן הוא מתכנן. מששמעו מאתנו רק מקצת מן המקצת מן הדברים שפרסנו בפניכם הבינו מיד את אשר לפניהם ומשכו את ידיהם, ואף אחד מהם, ללא יוצא מן הכלל, לא העניק לו אישור והסכמה.

לצערנו הרב, היו שלא עשו כן משום מה, וצר לנו מאד על כך. אמנם שמענו בימים האחרונים כי אחד מחשובי הרבנים שליט"א, שהעניק את הסכמתו למעליות אלו, חזר בו כבר מהאישור, לאחר שגונב לאוזנו קצת מן הדברים, והודיע לאותו ממציא כי מכאן ואילך הוא אוסר עליו לפרסם את מכתבו והוא שוקל כיצד לפרסם את דעתו בשער בת רבים. למרות שמדובר בשמועה מהימנה למדי, איננו נוקבים בשמו של אותו רב חשוב כל עוד לא התברר הדבר בצורה מוחלטת.

עם כל זאת, אנו חוזרים ומבקשים מכם שוב בכל לשון של בקשה, שלא לפרסם את המכתב בכל צורה שהיא, מעבר למה שנדרש לכם לטובת העניין, שכן הדברים נוגעים לכבודם של תלמידי-חכמים, גאונים וצדיקים, ו'כבוד התורה' חשוב לנו ויקר ללבנו לא פחות מ'כבוד השבת'.

והשי"ת יעזרנו על דבר כבוד שמו שלא נכשל בדבר הלכה, ונזכה לשמור הן על 'כבוד התורה' והן על 'כבוד השבת' גם יחד.

בברכה מרובה

תשובות מכון 'צומת'

למרות שבמכתב שנשלח אלינו מטעם המכון הטכנולוגי נכתב כי הם אינם מופתעים כלל, ולמרות שכאמור לעיל כבר מראש משהו לא הריח לנו טוב בסיפור זה, אנו פשוט נדהמנו לנוכח קריאת הדברים המופיעים במכתב.

נודה על האמת ולא נבוש, כי חרף הכבוד האמון וההערכה שאנו רוחשים לרבני המכון הטכנולוגי ומהנדסיו לאור ניסיוננו בהתנהלות מולם בעבר, כאשר כל שאלה שלנו זכתה לתשובה מקצועית ויעילה, עדיין לא היינו שלמים לגמרי עם מכתב תשובתם האחרון, ובסתר לבנו עדיין חשדנו כי אולי מאחורי תשובתם המקיפה והמלאה מסתתרות להן גם כוונות אחרות, של תחרות ושל 'אומן שונא את בני אומנותו'.

החלטנו, לשם כך, לפנות גם למכון צומת, המשתייך כידוע לאותו מגזר אליו משתייך מר שגיא הראל, ומאותו בית-מדרש הם יצאו, ולשמוע את אשר יש בפיהם בנושא זה.